

Tämä kirjoitelma on syntynyt yli kymmenen vuotta sitten. Olen vain hieman editoinut siitä muutamia kirjoitusasua koskevia yksityiskohtia. Jos otat tämän tosissasi ja koet vakuuttavaksi, tämä voi olla masentavaa tai vapauttavaa luettavaa – ehkä jopa molempia yhtä aikaa. Se on jo aika paljon se. Muutaman muun tavoin tämä on kuitenkin jäänyt liiaksi aikaa ”pöytälaatikkoon pölyyntymään”. Mutta enäänpä ei jää.

Taulusta ja tekijästä

Kuvittele mielessäsi taulu. Taulussa on kolme ihmistä ja yksi eläin. Nuori nainen on etualalla olevalla sillalla haikean näköisenä. Hän kulkee kohti vanhaa heikkoa isäänsä ja vilkuttaa tälle. Isä on joen rannalla melko lähellä siltaa. Hän nojaa vanhaan kävelykeppiinsä, ja hymyilee jokseenkin orpo katse hämärtyvillä silmillään. Taustalla on talo, jonka etuovessa olevasta kissanluukusta perheen kissa on lähdössä tavanomaisiin kissankolttosiinsa. Vielä kauempana pellolla on edellä mainitun miehen toinen tytär, joka on pysähtynyt seisomaan paikalleen kori kädessään.

Kuvittele nyt, että olet itse tuo nuori nainen etualalla. Ei niin, että tuo maalattu neito esittäisi sinua, vaan että sinut olisi tehty maalista. Mitkä olisivat sinun oikeutesi maalauksena. Mikä olisi kohtuullista sinun ajatella.

Sinä sanot: “Eihän täydellinen Jumala suunnittelisi tällaista maailmaa!”. Mitä jos sanoisit tuota maalauksena taiteilijasta? Toki sinä voisit sanoa, että väri sinun sormessasi on epätäydellinen: että älykäs taiteilija ei ikinä muodostaisi sinua juuri näistä pikmenteistä, joten kaiken täytyy olla sattumaa. Toki sinä voisit sanoa! Mitä tuumit? Tietäisiköhän maalaus maalaajaansa paremmin, mitkä sävyt sen pinnalla sopisivat parhaiten taiteilijan suunnitelmaan, tai hänen itsensä rakennusaineiksi? Noinkohan aivoton maalaus tietäisi mitä taiteilija on ajatellut tehdessään kaiken? Jokainen väriläikkä taideteoksessa vain huutaa: minut on maalannut taiteilija!

Toki sinä voisit sanoa, että hyvä taiteilija ei antaisi sinun isäsi olla heikko vanhus lähellä kuolemaa. Ethän sinä edes pääsisi hänen luokseen syleilemään ja hyvästelemään häntä, sillä taideteoksessa olisit aina vain paikallasi. Toki voisit sanoa! Mutta mistä sinä tietäisit, mitä varten te olette siinä? Taiteilija tietää teoksensa tarkoituksen! Kuinka sinä voisit esimerkiksi kaksiulotteisessa maailmassasi tietää kuka kolmiulotteisessa maailmassa teitä katsoo? Ehkä taulun hyvyys tulee esille katsojissa, joita te ette edes pysty hahmottamaan. Tai ehkä se on katseissa ja tunteiden ainutlaatuisuudessa. Voitko sanoa, ettei tämä olisi tarpeeksi hyvä? Et edes tiedä mikä on hyvää kaksiulotteisessa maailmassasi, sillä se on toisen maailma!

Entä jos olettekin kuolevaisia, mutta kuoltuanne teidät maalataan toiseen – joko autuaaseen, tai tuskalliseen – tauluun, sen mukaan rakastatteko te taiteilijaa? Mitkä ovat silloin oikeutesi. Sanot, ettei hyvä Jumala voi lähettää ihmisiä helvettiin. Sanotko myös ettei hyvä taiteilija voi piirtää hahmojaan kärsimään.

Entä jos vanha, sairas isäsi on sitä mieltä, että koko taiteilijaa ei ole olemassa? Voitko arvostella taiteilijaa siitä mihin hän kohti isäsi maalaa? Jos ainoa autuas asia, minkä isäsi voisi saada on että hän tunnustaisi olevansa taideteos, niin eikö hän itse ole sitten itsensä onnettomuus?

Taideteoksella, joka ei usko olevansa taidetta ei kertakaikkiaan pitäisi olla mitään syytä iloita. Kuitenkin isäsi saa ikään kuin iloita tässä taulussa.

Mitä jos osaatte puhua, vaikkette voikaan liikuttaa huulianne?

Sinä kysyt: Olenko minä sitten lopulta taidetta vai enkö?

Isäsi sanoo: Ei ole taiteilijaa, eikä taideteosta. Taiteilija on alkukantainen kuvitelma!

Siskosi huutaa kauempaa –tietenkin liikuttamatta huuliaan– : Minä olen ihme! Suuri ihme! Taiteilija on totisinta totta!

Mutta teistä kumpikaan ei, et sinä eikä isäsi kuule, mitä hän sanoo.

Voitko syyttää taiteilijaa, että isäsi ei usko häneen? Jos taiteilija on antanut isällesi vapaan tahdon, niin se olisi sama, kuin syyttäisit isääsi siitä, jos kissanne tappaa linnun, kun se on päästetty vapaaksi. Jos kissanne kuolisi koska se olisi häkissä, niin silloin voisit syyttää isääsi. Jos taiteilija olisi pakottanut isäsi kieltämään, tai ottamaan vastaan itsensä, niin silloin voisit syyttää taiteilijaa, mutta ei taiteilija ole maalannut teille ajatus-, tai puhekuplia.

Yhä voit kysyä, miksi sinä, joka et usko taiteilijaan, etkä osaa julistaa hänen sanomaansa, olet kuuloetäisyydellä isästäsi, eikä sinun siskosi. Mutta, entä, jos sinun siskosi olisi sinun paikallasi? Eikö hänellä olisi yhä vapaa tahto päättää uskoisiko hän taiteilijaan, vai ei? Ei hänen uskonsa olisi kohtalon sanelemaa! Yhtä hyvin sinun siskosi voisi johdattaa isänsä “ataiteilijaismiin”. Tosin, jos siskosi julistaisi isällesi, niin uskoisiko tämä sittenkään? Eihän hän usko taiteilijaan taideteoksen koreudenkaan tähden! Onko taiteilija vastuussa siitä, että hän päätti näyttää itsensä isällesi juuri taideteoksensa kautta? Miten voimme olettaa, että maalaus, joka ei näe maisemassa, tai tyttäressään taiteilijan työn jälkeä, siihen minkään muunkaan työn, tai todistuksen tähden uskoisi? Entä jos siskosi olisi taiteilijaan uskovana isäsi lähettyvillä, ja isäsi puhuisi hänen pänsä pyörälle niin, ettei hän enää näkisi olevansa taideteos? Silloinhan isäsi olisi vastuussa paitsi omasta asenteestaan, myös siskosi uskon kuolettamisesta!

Voisitko sanoa, että taiteilija olisi kuitenkin missään näistä tapauksista syyllinen sinun asenteisiisi? Miten voisit myöskään Jumalan taideteoksena päättää Jumalan motiivien oikeudenmukaisuudesta, tai rakkaudellisuudesta, tai tuomita Jumalaa huonoksi taiteilijaksi. Tämä ei automaattisesti todista, että Jumala on, tai että hän välittää sinusta, mutta se antaa sinulle joitakin perusteita antautua taideteoksen-viisaudestasi, ja kysyä rakastaako Hän sinua odottaen Hänen vastaustaan.